

Dyslexiebeleid

De Nieuwe Veste

Coevorden, juni 2016

Wat is dyslexie?

De Nederlands definitie voor dyslexie is:

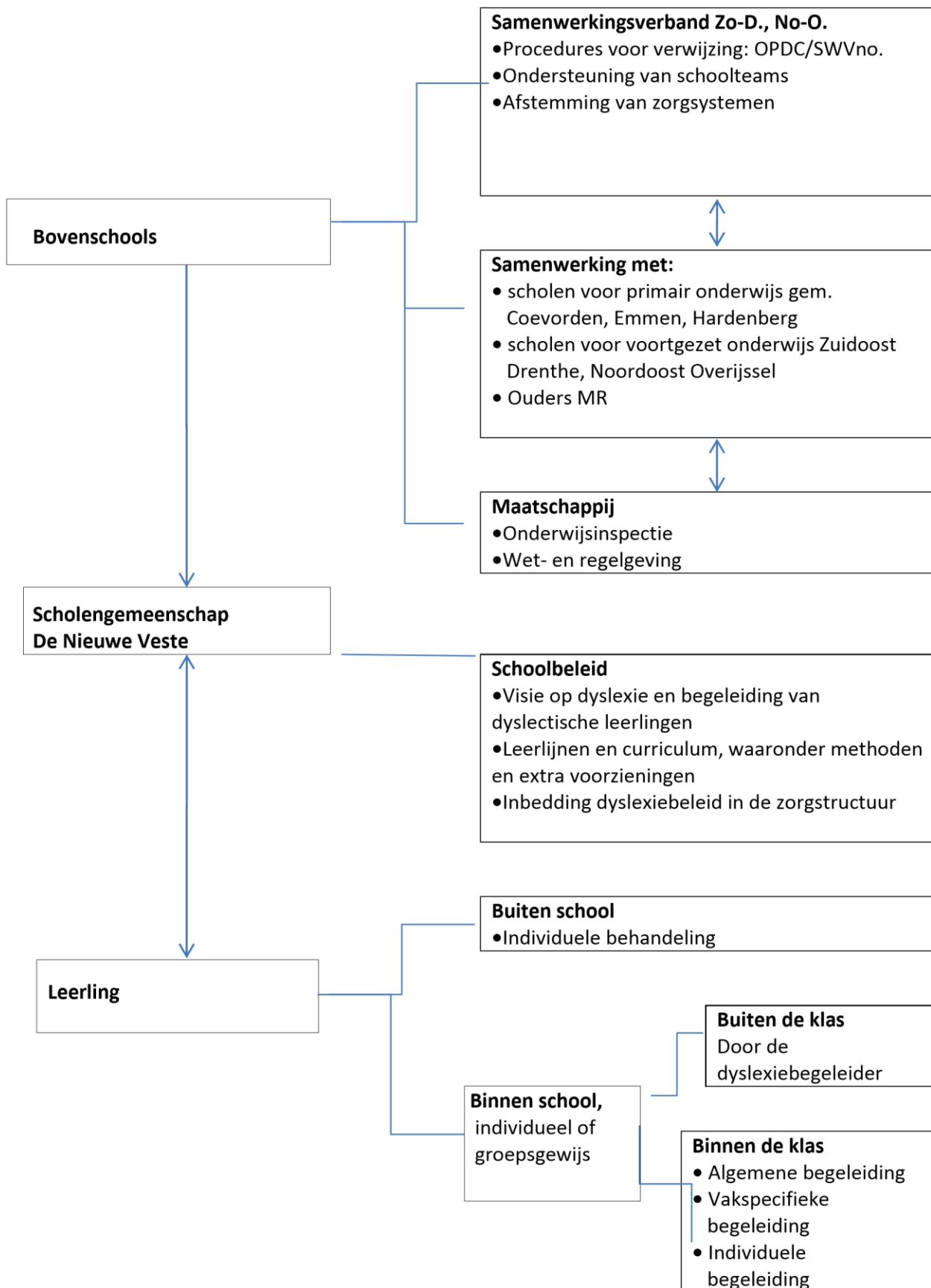
"Een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen of spellen op woordniveau."

Visie

De Nieuwe Veste vindt dat dyslectische leerlingen de gelegenheid moet worden geboden om te leren omgaan met hun dyslexie en vindt dat zij niet belemmerd moeten worden in het volgen van de opleiding waartoe ze op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn (Zorgplan De Nieuwe Veste).

Onderwijs en zorg zijn op De Nieuwe Veste erop gericht dat ook dyslectische leerlingen een eerlijke kans krijgen om een diploma te behalen dat past bij de individuele mogelijkheden en belangstelling. Het onderstaande beleid is in belangrijke mate ontleend aan c.q. afgeleid uit het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs (2013).

De begeleidingsstructuur

Van signaleren tot onderzoek

a. Signaleren

1. het onderwijskundig rapport van de basisschool geeft een vermoeden van dyslexie;
2. de score van de signaleringstoetsen roept vragen op;
3. gerichte observatie.

b. Testen

1. de Cito-nulmeting (Nederlands, rekenen en Engels);
2. de signaleringstoetsen voor dyslexie van het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, die twee maal worden afgenomen:
 - a. bij aanvang van het eerste schooljaar bij alle leerlingen;
 - b. omstreeks april bij de leerlingen die naar aanleiding van tegenvallende resultaten bij de eerste toets een half jaar extra ondersteuning hebben gekregen.

c. Onderzoek

1. wanneer geen progressie waar te nemen is, beoordeelt de dyslexiebegeleider of de leerling aangemeld wordt voor een dyslexieonderzoek;
2. door de orthopedagogen van het OPDC Emmen of het SWVno wordt een psychologisch en een didactisch onderzoek gedaan.

Dyslexieverklaring

Afhankelijk van de uitslag van het onderzoek, krijgt de leerling wel of niet een dyslexieverklaring. In die verklaring wordt aangegeven welke ondersteuning en hulpmiddelen de leerling nodig heeft. De Nieuwe Veste legt in een dyslexieovereenkomst vast hoe die ondersteuning vorm krijgt. Die overeenkomst wordt ondertekend door de leerling, zijn ouders en de dyslexiebegeleider. De getekende overeenkomst komt ook in het dossier, bovendien wordt er een verkleining van gemaakt: het dyslexiepasje. De leerling heeft dit pasje altijd bij zich.

Begeleiding dyslectische leerlingen

Om de continuïteit van zorg te waarborgen, krijgen dyslectische leerlingen direct bij de aanvang van het voortgezet onderwijs een dyslexiebegeleider toegewezen. Deze begeleider is gedurende de hele schoolloopbaan de belangenbehartiger van de dyslectische leerling.

De dyslectische leerling wordt vooral tijdens het eerste schooljaar intensief begeleid. Hij of zij krijgt dan een lesuur per week begeleiding. Na het eerste jaar vindt de begeleiding door de dyslexiebegeleider buiten de klas slechts incidenteel plaats. De dyslexiebegeleider heeft dan veelmeer een coachende taak.

Hulpmiddelen

De leerlingen kunnen, als de overeenkomst dat aangeeft, gebruik maken van hulpmiddelen zoals voorleesprogramma's. De locatie Van Heeckerenlaan maakt gebruik van het voorleesprogramma L2S. Maakt een leerling echter al gebruik van een ander voorleesprogramma, zoals Kurzweil, dan wordt dit gebruik door de school ondersteund. Hulpmiddelen worden besproken en uitgetoetst, indien dit gewenst is.

Op locatie Hardenberg wordt leerlingen met (een vermoeden van) dyslexie aangeraden om een device van Apple aan te schaffen (iPad of MacBook). De apparaten van Apple hebben een voorgeprogrammeerde voorleesfunctie die voor alle talen ingezet kan worden. Het device herkent automatisch de taal. De spraaksnelheid kan aangepast worden aan de wensen van de leerling. Leerlingen gebruiken deze voorleesfunctie ook bij toetsen, indien gewenst. In de bovenbouw hebben leerlingen momenteel nog geen eigen device, dus daar wordt gebruik gemaakt van L2S.

Dispensaties en compensaties

Er wordt steeds naar de leerling gekeken: wat heeft hij nodig? In de klas mag hij, als de overeenkomst dat aangeeft, gebruik maken van compenserende en dispenserende maatregelen.

Maatregelen bij het lezen zijn:

- teksten in de klas laten voorlezen door andere leerlingen of door de docent zelf;
- het gebruik van ICT-hulpmiddelen;
- extra tijd voor oefeningen en opdrachten.

Compenserende maatregelen voor spellen en schrijven:

- notities, aantekeningen en bordschema's in de digitale omgeving (SOMtoday);
- het gebruik van een tekstverwerker / laptop.

Compenserende maatregelen voor toetsing, examinering:

- proefwerken, examens in Arial 12;
- het gebruik van een tekstverwerker/ICT hulpmiddelen;
- extra tijd (20%) voor het maken van de toetsen, SE's (30 min.), en voor het CE (30 min.);
- bij toetsweken van de bovenbouw en bij examens werkt de dyslectische leerling (mavo, havo en vwo) in het zorglokaal;
- mondelinge herkansingen bij onvoldoende resultaat:

Bij de Moderne Vreemde Talen is mondelinge herkansing mogelijk, maar dit dient slechts bij uitzondering toegepast te worden, afhankelijk van:

- het gemiddelde resultaat van de klas en het type toets;
- de aantoonbaar grote inspanning, geleverd door de leerling (zoals ook vermeld staat in de dyslexieovereenkomst, die de leerling en de ouders ondertekend hebben);
- de dreiging dat bevordering onmogelijk wordt gemaakt door de onvoldoende resultaten bij de Moderne Vreemde Taal.

Binnen mavo en havo zou men voor mondelinge herkansing van een toets uit kunnen gaan van een cijfer lager dan een 5,5; binnen vwo van een cijfer lager dan een 5,0 voor Engels en een cijfer lager dan een 4,0 bij de overige Moderne Vreemde Talen.

Na mondelinge herkansing telt het gemiddelde van de beide cijfers.

Compenserende maatregelen voor beoordeling:

- aangepaste beoordeling voor spelling van Nederlands en de moderne vreemde Talen: bij toetsing worden schrijf- en interpunctiefouten niet meegerekend.

Bij spellingtoetsen, of die onderdelen van een toets waar het juist specifiek om het toepassen van de spellingregels gaat, tellen fouten wel, maar ook daarbij kan men de beoordeling aanpassen.

- wanneer leerlingen de dyslexieverklaring op een ander moment krijgen, worden hun toetsen van Nederlands en van de moderne vreemde talen van de laatste periode opnieuw beoordeeld. Bij SE-toetsen worden de normen van het examenreglement gehanteerd.

Dispenserende maatregelen voor leerlingen met dyslexie zijn:

- vrijstelling van voorleesbeurten;
- meer tijd voor het lezen van boeken;
- vrijstelling van een moderne vreemde taal, maar alleen wanneer dit nodig is voor het kunnen behalen van een diploma en dan alleen volgens de wettelijke regels (zie Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs).

Verplichtingen van de leerling

- de leerling toont zich voldoende gemotiveerd tot inspanning bij het leren
- de leerling maakt op geen enkele wijze misbruik van geboden faciliteiten
- de leerling overlegt regelmatig met de mentor/vakdocent
- de leerling is bereid zich te verdiepen in aangereikte voorstellen om efficiënter te werken

De begeleiding aan mogelijk dyslectische leerlingen

Als uit de signaleringstesten blijkt dat een leerling het predicaat 'zwak' of 'zeer zwak' krijgt voor het dictee *Het wonderlijke weer* of voor het lezen van de tekst "*De tekenbeet*", komt deze in aanmerking voor extra ondersteuning. Deze begeleiding is niet verplicht, maar wordt wel geadviseerd.

In de afdelingen bgl, mavo en havo vindt de extra ondersteuning, tijdens E-, KWT- of KWU-uren, afhankelijk van de organisatie, plaats. In het vwo wordt de extra ondersteuning gegeven tijdens de 'taallessen'.

Leerlingen oefenen de onderdelen spelling, grammatica of begrijpend lezen, afhankelijk van de resultaten bij de signaleringstesten en de Cito 0-toetsen. Daarnaast kan een leerling bijles volgen.

Voorlichting naar ouders

Ouders van toekomstige leerlingen met een dyslexieverklaring krijgen voor de zomervakantie een brief met de dyslexieovereenkomst en een folder met een korte beschrijving van de begeleiding tijdens de schoolloopbaan van hun kind.

Ouders van leerlingen van De Nieuwe Veste worden uitgenodigd voor een informatief gesprek.

Vastlegging begeleiding

Voor iedere leerling wordt een handelingsplan geschreven, deze wordt opgenomen in het leerlingendossier. In het handelingsplan staan de beginsituatie, het doel is van de begeleiding, de periode waarover het handelingsplan zich uitstrekt en de materialen genoemd.

Geschillen

Bij geschillen over de uitleg en uitvoering van dit beleid beslist de schoolleiding.